

Dr. habil. Bándi Gyula egyéni ügyvéd
egyetemi tanár, az EU környezetjog Jean Monnet professzora
Iroda: 1192 Budapest, Kós Károly tér 7.
levelezési cím: 2141 Csömör, Körmendi u. 22.
Tel/fax: 06-28-445-239, GSM: 06-20-9390-685, e-mail: bandigy@vnet.hu

Jogi szakvélemény
**a Tatai Környezetvédelmi Zrt. részére az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi,
Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által kiadott 392-6/2010. sz. egységes
környezethasználati engedély és környezetvédelmi működési engedély kapcsán**

Megjegyzések:

- *Jelen szakvélemény a hasonló témában az EMLA által 2011. októberében készült szakvéleményben foglaltakra is hivatkozik, anélkül, hogy azokat megismételné.*

Bevezető

A vizsgált engedély előzménye a H-13910-16/2004. sz. engedély, amely kettős funkciót látott el: egyrészt foglalkozott a régebbi vörösiszap-tárolókkal, azokra (I,II, V, VI.) működési engedélyt adott, illetve a VII. tároló a jelen engedély szerint is alkalmazandó hulladékkezelési eljárásra egységes környezethasználati engedélyt, illetve magára a tárolóra környezetvédelmi működési engedélyt adott. Ezt az engedélyt javította ki, számelírásra hivatkozva – az eredeti engedélyben a kérelemben foglaltak, illetve az indokolásban foglaltak 280.000 tonna nem veszélyes hulladékot írtak a 110.000 tonna veszélyes hulladék mellett, míg az engedély rendelkező részében 110.000 tonna szerepelt – a H-13910-16/2004. sz. határozat. Az eredeti engedély felülvizsgálatára vonatkozó határidőket módosította H-789-16/2007. sz. határozat. Végezetül a jelen engedélyt közvetlenül megelőző jogi helyzet utolsó elemét a H-789-9/2007. sz. határozat jelentette, amely érdemben a legtöbb módosítást tartalmazta: itt bővült az eredetileg engedélyezett mennyiség veszélyes hulladék esetén 110.000 tonnáról 132.000 tonnára, illetve egyes hulladékkezelési előírások is változtak, de nem jelentős módon.

A címben foglalt engedély tehát egyes részeiben a többször módosított és kijavított H-13910-16/2004. sz. hasonló engedély mintegy folytatása, saját preambuluma szerint az abban foglaltak változatlanul hagyásával. Erre vonatkozóan alá kell húzni, hogy a hatóság által alkalmazott ezen megoldás véleményem szerint nem felel meg a jogbiztonság követelményeinek, annál is inkább nem, mert ha az engedély a kötelezően elvárt környezetvédelmi felülvizsgálat eredményeképpen került kiadásra, akkor annak egységben kellene tartalmaznia a feltételeket, ellenkező esetben súlyosan sérül az ilyen engedélyek nyilvánossága. (Ez annál is inkább igaz, mert a Felügyelőség honlapján a régi engedélyek nem lelhetők fel, azokat külön kellett megkérni!) Mindennek következményei, tehát a tisztánlátás hiánya, a társadalom tájékozottságának hiánya a hatóság felelőssége, ami nem tett eleget a jogi tisztázás, jogbiztonság alapvető követelményeinek. Itt kell megjegyezni, hogy annál is inkább indokolt lett volna a 2010. évi engedély teljes, átfogó megjelenítése, mert az eredeti engedély megjelenését követően nem sokkal, az egységes környezethasználati engedély engedélyezési

feltételrendszere is megváltozott, mégha nem is jelentősen, a 314/2005 (XII.25.) Korm. rendelet formájában. Szükséges lett volna tehát az új jogszabály alapján a teljes engedélyt egységbe foglalni.

Az engedély szerint az a hulladékok hasznosítására irányul, mégpedig a Határozat I. része szerint R3 kódszámú hasznosításra, illetve még pontosabban, komposztálással történő biológiai átalakítási tevékenységre vonatkozik. Éppen ezért elsősorban ezen tárgy valóság alapját, jogi megalapozottságát kell szemügyre venni. Ezt a következők szerint tesszük:

- hulladékhasznosítás általában
- komposztálás
- BAT
- Natura 2000 vonatkozások

A szakvélemény azon jogi lehetőségek feltárásával zárul, amelyek révén az alábbiakból láthatóan súlyosan jogsértő helyzet orvoslását meg lehet kísérelni.

I. A tényállás feltárása, bizonyítottság, különös tekintettel a hulladékhasznosítás lehetőségére

A Ket. 50. § (1) bekezdése a hatóság számára a megfelelő bizonyítási eljárást írja elő, mégpedig ennek elsősorban hivatalból kell történnie (officialitás elve). Igaz, hogy a hatóság az (5) bekezdés értelmében szabadon választhatja meg a bizonyítási eszközt, illetve a (6) bekezdés értelmében ezeket maga értékeli és meggyőződése alapján hoz határozatot, de mindennek egyetlen célja van, a megfelelően megalapozott határozat kiadása.

Jelen esetben elsődleges kérdés, mennyire érvényesült a bizonyítási eljárás során a tényállás megfelelő felderítése, mennyire támasztotta alá a hatóság határozatát megfelelő bizonyítási eszközzel, illetve maga a határozat ezt követően megfelelt-e a Ket. 72. § szerinti feltételeknek, mint a fentiek alapján a megfelelő bizonyítottság. Mindezek alapján pedig a határozat megfelel-e a Ket. olyan általános alapelveinek, mint a szakszerűség (1. § (2) bekezdés) vagy a jogszabályi célok megvalósítása (1. § (1) bek.)

Mindez különösen annak fényében vizsgálendő, hogy a határozat szerinti R3-as hasznosítás (komposztálás) megvalósítható-e a határozat szerinti feltételekkel. Itt a jogi szakvélemény elsősorban a szakértők álláspontjára hagyatkozhat, ezen belül is különös figyelmet kell szentelni a 'Lorber'-jelentésnek (szakvéleménynek), amely szerint az egész technológia a szennyezőanyagok hígítását jelenti és valójában aligha valósulhat meg komposztálás.

Elsőként vizsgálendőak **az EU jogi alapok**, figyelemmel a ma hatályos szabályozásra, amelynek a **hasznosítás** EU jogi is forrása az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről. Ez 2011 végén akkor is így kell legyen, ha ez az irányelv még nem került átültetésre (bő 1 éves késésben van a magyar állam és meg is indult a jogsértési eljárás ellenünk), de éppen a hasznosítás kérdéskörében az új szabályozás

kedvezőbb lehet az ügyfél (Zrt.) számára. .

„3. cikk - Fogalommeghatározások

15. "hasznosítás": bármely művelet, amelynek fő eredménye az, hogy a hulladék hasznos célt szolgál annak révén, hogy olyan más anyagok helyébe lép, amelyeket egyébként valamely konkrét funkció betöltésére használtak volna, vagy amelynek eredményeként a hulladékot oly módon készítik elő, hogy az ezt a funkciót akár az üzemben, akár a szélesebb körű gazdaságban betölthesse. A II. melléklet tartalmazza a hasznosítási műveletek nem kimerítő listáját;"

Már itt érdemes megjegyezni ezt a fogalmat – amely, elsősorban az ECJ gyakorlatából alakult ki, tehát az irányelv elfogadásakor már a joggyakorlat része volt -, mert ennek lényegi feltétele, hogy a hasznosított hulladék más anyagok helyébe lép, amit az adott funkcióra használtak volna. Az Európai Bíróság irányadó és egyben jogilag is kötelező gyakorlata alapján már 10 éve ez a megközelítés érvényesül, tehát már az eredeti engedély kiadásakor is. Ez azt jelenti, hogy ha a kérdéses tevékenység komposztálás, illetve célja „mesterséges talaj (fedőréteg)” kialakítása az engedély szerint, akkor ezen funkciónak kell oly módon megfelelni, hogy a más anyagot ezzel pótolja. Ha tehát talajt pótol, akkor hasonló jellemzői kell legyenek, mint a talajnak – ha e tevékenység valóban komposztálás, akkor ez amúgy is feltétel -, tehát szervesanyag-tartalma feleljen meg a talajnak, növényzet a természetes talajhoz hason módon fejlődhessen. Ha mesterséges fedőréteg, mint pl. egy műanyag fólia, akkor azt a funkciót kell ellássa, tehát szigeteljen, ne adjon újabb szennyezőanyagot a meglévőhöz, a csapadékvíz elvezesse, még hozzá a fenti módon, tehát ne tartalmazzon a csurgalékvíz az eredetihez képest más anyagokat is, stb. A két funkció pedig nem azonos és nem is azonosítható, tehát aligha kezelhető együtt egy engedélyben ilyen módon, a funkciókat legalábbis szét kell választani és külön meghatározni az azokkal kapcsolatos elvárásokat.

A fentiek lényegi kérdése, hogy ha az engedély azt állítja, hogy ez hasznosítás és ezen belül R3 művelet és célja „mesterséges talaj (fedőréteg)” kialakítása, akkor az erre vonatkozó bizonyítékokat tartalmaznia kellene.

Párhuzamosan vizsgáljuk a **hatályos hazai jogot**, azon belül is elsősorban a Hgt-t, amelynek vonatkozó mellékleteit tekintjük át elsőként. Annál is inkább indokolt ezt tenni, mert ebben a tekintetben a régebbi és a ma hatályos EU jog között nincs érdemi eltérés. Alább minden értékelés, megjegyzés nélkül csupán a mellékletek szóba jöhető lehetőségeit vesszük sorra:

„3. sz. melléklet: *Hulladékártalmatlanítást szolgáló műveletek*

E melléklet célja a hulladék ártalmatlanítását célzó műveletek felsorolása, ahogy azok a gyakorlatban előfordulnak. A törvény 5. §-ával összhangban az ártalmatlanítás csak az ember egészsége és az épített és természeti környezet veszélyeztetése kizárásával - a külön jogszabályokban meghatározott feltételek betartásával - végezhető, és csak az ezeknek megfelelő eljárások alkalmazhatók.

D1 Lerakás a talaj felszínére vagy a talajba

D2 Talajban történő kezelés (folyadékok, iszapok talajban történő biológiai lebontása stb.)...

D4 Felszíni feltöltés (folyadékok, iszapok elhelyezése árkokban, mélyedésekben,

tározó vagy ülepítő tavakban stb.) ...

D13 Keverés vagy elegyítés a D1-D12 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében”

„4. számú melléklet: Hulladékhasznosítást szolgáló műveletek

E melléklet célja a hulladék hasznosítását célzó műveletek felsorolása, ahogy azok a gyakorlatban előfordulnak. A törvény 5. §-ával összhangban a hasznosítás csak az ember egészsége és az épített és természeti környezet veszélyeztetése kizárásával - a külön jogszabályokban meghatározott feltételek betartásával - végezhető, és csak az ezeknek megfelelő eljárások alkalmazhatók.

- R1 Fűtőanyagként történő felhasználás vagy más módon energia előállítás
- R2 Oldószerek visszanyerése, regenerálása
- R3 Oldószerként nem használatos szerves anyagok visszanyerése, regenerálása (beleértve a komposztálást és más biológiai átalakítási műveleteket is)
- R4 Fémek és fémvegyületek visszanyerése, újrafeldolgozása
- R5 Egyéb szerves anyagok visszanyerése, újrafeldolgozása
- R6 Savak vagy lúgok regenerálása
- R7 Szennyvezécsökkentésre használt anyagok összetevőinek visszanyerése
- R8 Katalizátorok összetevőinek visszanyerése
- R9 Olajok újrafinomítása vagy más célra történő újrahasználata
- R10 Talajban történő hasznosítás, amely mezőgazdasági vagy ökológiai szempontból előnyös
- R11 Az R1-R10 műveletek valamelyikéből származó hulladék hasznosítása
- R12 Átalakítás az R1-R11 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében
- R13 Tárolás az R1-R12 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében (a képződés helyén történő átmeneti tárolás és gyűjtés kivételével).

Mindebből következik, hogy a kérdéses művelet nem feltétlenül csak hasznosítás lehet, illetve azon belül sem feltétlenül csupán az R3 szerinti hasznosítás, hanem lehet ártalmatlanítás is, méghozzá nem is egyféleképpen, illetve akár hasznosítást, akár ártalmatlanítást elősegítő művelet. Az sem kizárt, hogy ha hasznosítás is, annak többféle minősítése is lehetséges, illetve arról sem szabad megfeledkezni, hogy a fentiek szerint a 13 féle művelet nem jelent teljes körű listát, más hasznosítási lehetőség is előfordulhat – ez esetben azonban még fokozottabban igaz a hatóság alapos eljárásának, a tényállás felderítettségének és a feltételek körültekintő meghatározásának követelménye.

Mindenesetre az ECJ számos ügyben próbálta meg a hasznosítás és ártalmatlanítás kérdéseit megfogni, értelmezni – a hatályos irányelv hasznosítási fogalma valójában ennek közvetlen eredménye -, de minden esetben alapvető konklúzió volt, hogy a megkülönböztetés rendkívül nehéz. Ennek egyik példája még korábbi időkből a C-2/90. sz. - Bizottság kontra Belgium – ahol az alábbiakat fejtette ki a Bíróság: „27. Amint ezt a Bíróságnak kifejtették, a hasznosítható és nem hasznosítható hulladékok közötti különbségtétel a gyakorlatban rendkívül nehéz, különösen ami az államhatárokon való ellenőrzést illeti. Ez a megkülönböztetés olyan tényezőkön alapul, amelyek bizonytalanon és változóak az idővel, különösen a technikai fejlődés kapcsán. Továbbá, annak eldöntése, hogy a hulladék hasznosítható avagy sem, a hasznosítási eljárás költségeitől is függ, tehát attól, hogy a javasolt hasznosítás életszerű-e, ami azt eredményezi, hogy ez a megkülönböztetés szükségképpen szubjektív és változó feltételektől függ.”

A jogeset ma sem veszített aktualitásából, különösen fel kell hívni a figyelmet a hasznosítás életszerűségének hangsúlyozására, amelyre később visszatérünk.

Amennyiben pedig a fenti hasznosítási műveleteket vesszük alapul – tudván, hogy persze ezek nem konkrétak és nem lezárt kategóriák, hanem „ahogy azok a gyakorlatban előfordulnak”, mégsem mehetünk el az R3 minősítés egy olyan szempontja mellett, amit jelen esetben feltétlenül érvényesülést igénylőnek kell tekintenünk, nevezetesen a szerves anyagok jelenlétét kell aláhúzni. Mert az igaz, hogy a zárójelben példák vannak és nem taxatív meghatározás, de az sem lehet vitás, hogy a jelzett módokon csak szerves anyag kerülhet szóba. Az engedély esetében messze nem erről van szó, tehát vagy sokkal közelebb járunk a D – ártalmatlanítási – műveletekhez, vagy a hasznosítás más, körülírandó lehetőségeire kell gondolni. Ez akkor is igaz, ha a mellékletet nem kell szó szerint érteni, hiszen a felsorolás nem jelent abszolút pontos megfogalmazást – maga a melléklet bevezetője is hangsúlyozza, hogy a melléklet célja ezen műveletek „felsorolása, ahogy azok a gyakorlatban előfordulnak”. Ez azonban nem változtat azon az egyszerű tudományos tényen, hogy szerves anyagot lehet csak ilyen módon visszanyerni, regenerálni.

A fenti körben maradva, és azon belül továbbra is a hasznosítás lehetőségénél, ismét a Hgt. legyen az alap:

„18. § (1) A hulladék hasznosítása történhet

a) a hulladék anyagának termelésben, szolgáltatásban történő ismételt felhasználásával (újrafeldolgozás);

b) a hulladék valamely újrafeldolgozható összetevőjének leválasztásával és alapanyaggá alakításával (visszanyerés);

c) a hulladék energiatartalmának kinyerésével (energetikai hasznosítás).

(2) A biológiailag lebomló szerves anyagok aerob vagy anaerob lebontása és további felhasználásra alkalmassá tétele hasznosításnak minősül. A tevékenység végzésének és a keletkező termékek felhasználásának feltételeit külön jogszabály tartalmazza.”

A határozat utal a hasznosítás (2) bekezdésbeli megközelítésére, és egyben arra is, hogy erre vonatkozóan van külön jogszabály, ugyanakkor nem utal arra, az (1) bekezdésben foglalt három alpont közül melyikbe sorolná be a kérdéses hasznosítást. A két bekezdés nem egymást kizáró, hanem egymásra épülő rendelkezést jelent. Ezt a kapcsolatot ugyanis nem tudja megtenni, mert kétségtelenül nem lehet szó újrafeldolgozásról, visszanyerés sem lehetséges, hiszen pl. alapanyag a tényleges komposzt lehetne, és persze az utolsó eset sem jöhet szóba. A Hgt. feltételeinek teljesülését tehát az engedély meg sem kísérel meg igazolni.

Emellett különösen fontosá válik a (2) bekezdésre történő utalás, mert erre a külön jogszabályra a határozat egyáltalában nem tért ki, holott ezzel megteremtette az első súlyos hibát, nevezetesen azt, hogy az indokolásban a jogi feltételeket (Ket. 72. § (1) bek. ef) pont) és háttérrel fel kell tárnai. Ez tehát nem történt meg! A külön jogszabály kérdésére a következő pontban térünk ki.

A hulladék hasznosításával kapcsolatban a sajátosan e célra szolgáló jogszabály mellett ugyancsak teljes mértékben hiányoznak mindazok a jogszabályi feltételek, amelyeket a

Hgt. keretein túl akár a települési hulladékkal, akár a veszélyes hulladékkal foglalkozó jogszabályok előírnak, nem is beszélve az említett, sajátosan erre a célra alkotott komposztálási jogszabályról.

A 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről az első, a hatóság által a határozatban nem is említett jogszabály, amely az indokolásban első helyre kívánkozott volna. Eszerint:

„11. § (1) A hasznosítási engedély megadásához a következő szempontokat kell figyelembe venni:

a) a kérelmező hasznosítási technológiája a hasznosításra javasolt települési szilárd hulladék összetétele függvényében, különös tekintettel a kezelendő összetevők anyagi minőségére, mennyiségére és koncentrációjára;

b) a hasznosítás során keletkező új hulladék, illetve a nem hasznosítható, megmaradó hulladék mennyisége és kezelése;

c) a hasznosítással előállítani kívánt termék, illetve alapanyag minősége és környezeti jellemzői;

d) a bemutatott technológia anyag- és energiahatékonysága, valamint a hasznosítás során a környezeti elemeket érő terhelések.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti értékelés során a hasznosítási technológia kisebb környezetterhelése, hatékonyabb anyag- és energiafelhasználása egyértelműen nem igazolható a rendelkezésre álló hulladékártalmatlanítási megoldásokhoz viszonyítva, a hasznosítási engedély nem adható meg.”

A határozatból nem látható, hogy ezeket a feltételeket a hatóság minden szempontból vizsgálta volna, holott a jogszabály szerint ezekre egyenként ki kellene térni, mert az Európai Bíróság által is oly nehezen értelmezhető hasznosítás sokkal fontosabb kérdés – pláne az engedély szerinti mennyiségben (280.000 tonna/év nem veszélyes hulladékról van szó) -, mintsem azt egyszerűen negligálni lehetne. Ezek szerint a határozat ebben a tekintetben nélkülözi a jogi megalapozottságot!

A 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről teljesen egyértelműen kimondja:

„9. § (1) Tilos a veszélyes hulladékot más veszélyes hulladékkal, nem veszélyes hulladékkal, vagy bármilyen más anyaggal keverni, ha e tevékenység kizárólag a szennyező összetevők hígítására irányul.

(2) A veszélyes hulladék hígítása - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - csak engedélyezett kezelési művelet részeként végezhető.

(3) A veszélyes hulladéknak más veszélyes hulladékkal, nem veszélyes hulladékkal vagy bármilyen más anyaggal való kezelés céljából történő keverése csak az alábbi feltételek egyidejű teljesülése esetében engedélyezhető:

a) a keverés következtében a hasznosítás, illetve az ártalmatlanítás nagyobb hatásfokkal végezhető el, mintha a hulladékot önmagában kezelnék;

b) a keverés következtében a környezet veszélyeztetésének mértéke az előző állapothoz képest nem növekszik;

c) a keverés nem jelent kockázatot az emberi egészségre, élő szervezetre, a vízre, levegőre, talajra, az élővilágra;

d) a keverés nem okoz kellemetlen környezeti hatásokat zaj- vagy bűzhatás révén;

e) a keverés végzése során vagy következményeként nem szennyeződik a környezet.”

A veszélyes hulladék kezelt mennyisége súlyozott arányaiban jelentősebb a tszh-nál, 132.000 t/év, ami az összes kezelendő hulladék 1/3-a. Éppen ezért különösen fontos lenne a rendelet feltételeinek tételes meghivatkozása, elemzése és annak egyértelmű biztosítása és bizonyítása, hogy a tevékenység ezen feltételeknek – mégpedig egyszerre mindnek! - megfelel. Az engedély szinte egyáltalában nem tér ki ezekre a kérdésekre, nélkülözi a hivatkozásokat és a tényállás megfelelő feltárását, így nyugodtan állíthatjuk, hogy a határozat teljes mértékben megalapozatlan és jogellenes ebből a szempontból is. A 30-32. pontjai a határozatnak nem felelhetnek meg a fenti c) vagy d) pontoknak, mert nem mások, mint annak gyengébb hatásfokú másolásai. A határozat tehát mindezekre nézve nem fogalmaz meg feltételeket, amint azt sem bizonyítja, hogy a b) pont feltétele megvalósul, amely jelen esetben azt jelenti, hogy a kevert hulladékok hatásait kellene összevetni a keverés előtt és után. Mindez azonban nem lehetséges a következőkben is kifejtettek miatt.

II. Jogi megalapozottság – hasznosítás, komposztálás, mennyiség

Legfontosabb e téren a 23/2003. (XII. 29.) KvVM rendelet a biohulladék kezeléséről és a komposztálás műszaki követelményeiről, amelyről a határozat közvetett módon – a Hgt. 18. § (2) bekezdésére utalva – maga is említést tesz, de amelyet egyszerűen teljes mértékben negligál. Ez annál is inkább kiemelendő, mert az eredeti határozatban sem jelent meg ez a jogszabályi hivatkozás, holott a határozat indokolásában a vonatkozó jogszabályokra történő hivatkozás jogi követelmény. Ebből következően a hatóság teljes mértékben negligálta a hatályos jog egyetlen olyan rendelkezését, amely specifikusan arra a tevékenységre vonatkozik, amelyről az engedélyt szól. Úgy is mondhatjuk, hogy a hatóság valószínűleg azért nem foglalkozott ezzel a jogi követelménnyel, mert ez alapvetően megváltoztatta volna az engedély kereteit.

Tekintettel arra, hogy a határozat komposztálásról és biológiai átalakításról beszél, ezért a jogszabály hatályát – ellenkező bizonyításáig – erre is ki kell terjeszteni, ha nem is minden szempontból, de más rendelkezés hiányában:

„1. § (1) A rendelet hatálya kiterjed a kezeletlen és kezelt biohulladéokra, a stabilizált biohulladéokra, valamint azokra a tevékenységekre,

a) amelyek során biohulladékot kezelnek mező-, erdőgazdasági és kertészeti felhasználás érdekében,

b) amelyek biohulladék-kezelő telep létesítésével, kialakításával és üzemeltetésével kapcsolatosak.

(2) Nem terjed ki a rendelet hatálya:

a) a mező- és erdőgazdasági tevékenység során keletkező, felszínen visszamaradó növényi maradványokra,

b) a hulladéklerakókban természetes módon keletkező biogázra,

c) a házi komposztálásra.”

Amikor ugyanis a határozat komposztálásra ad engedélyt, illetve mesterséges talajt feltételez, egyben azt is megalapozza, hogy felhivatkozzuk a rendelet fogalmát, ismét legalábbis azért, mert más fogalmat jogszabály nem ismer:

„2. § E rendelet alkalmazásában

f) *komposztálás*: az elkülönítetten gyűjtött biohulladék ellenőrzött körülmények között, oxigén jelenlétében történő autotermikus és termofil biológiai lebontása, mikro- és makroorganizmusok segítségével;

...

3. § (1) Biológiai kezelésre, valamint stabilizálásra csak az e rendelet *1. számú mellékletében* felsorolt hulladékok kerülhetnek.”

Ebből pedig következik, hogy e jogszabály szerint komposztálni kizárólag biohulladékot lehet („2. § a) *biohulladék*: minden olyan növényi és állati eredetű szerves hulladék, amely aerob vagy anaerob úton biológiailag lebomlik vagy lebontható;”), ami az elérni kívánt eredmény – talajpótlás – ismeretében elég valószínű. A melléklet nagyon széles körben ad lehetőséget a komposztálásra. A mellékletet (amelyet jelen véleményhez is mellékletként csatoltunk) vizsgálva külön figyelmet érdemel, mennyiben felel meg az engedély listája a jogszabályi mellékletnek, hiszen ez a jelenleg hatályos egyetlen olyan jogszabály, amely a komposztálással külön foglalkozik. Méltán gondolhatjuk, és ez több mint egyszerű vélelem, hanem ez a jogalkotó céljának egyértelmű megnyilvánulása, hogy a mellékletben felsoroltak esetében nincs külön szükség arra, hogy azok komposztálhatóságát igazoljuk, illetve ennek megfelelően minden olyan hulladék esetében, amelyik nincs a mellékletben, kiemelt bizonyításra és kiemelt indokolásra van szükség, ha ezt feltételezzük, hogy azok is komposztálhatóak. Azt sem tarthatjuk túlzásnak, hogy a mellékletben fel nem sorolt hulladékok esetében eleve – az elővigyázatosság és megelőzés elvei alapján – azt feltételezzük, hogy nem kerülhetnek komposztálásra, legalábbis a komposztálás feltételeit sokkal alaposabban és részletesebben kell körüljárni.

Igaz, hogy elviekben más hulladékok komposztálásáról, illetve más célú komposztálásról is szó lehet, mint amint a rendelet melléklete tartalmaz, amely hulladékokra pillanatnyilag nincs hatályos jogszabályi követelmény, ugyanakkor mivel a komposztálásra más jogszabály tehát nem vonatkozik, ezt a rendelet mindenképpen figyelembe kellett volna venni.

Az elővigyázatosság itt egyértelműen azt jelenti, hogy ha nincs tudományos bizonyosság a következményeket illetően, akkor a környezet és az emberek számára biztonságosabb megoldást kell választani, jelen esetben tehát nem adható ki az engedély vagy annak sokkal alaposabb feltételeit kell kidolgozni, amelyek ellenőrizhetőek, nyomon követhetőek. Az elővigyázatosság kezelésének egyik alapvető megoldása a **kockázatelemzés lenne**, amint erre az Európai Bíróság több ügyben – BSE-ügy, Artegoda-eset és társai - felhívta a figyelmet. Ilyen kockázatelemzés jelen esetben nem történt, tehát az elővigyázatosság nem csupán elvi, hanem jogi követelménye sem érvényesült.

A példa kedvéért érdemes kiemelni, hogy pl. a hivatkozott ismert jogszabály mellékletében egyáltalában nem szerepelnek 01, 05, 06, 07, 08 kódszámú hulladékok, 10, 11, 12, 13 és 16, 17 kódszámú hulladékok, holott ezek az engedélyben hatalmas súlyt képviselnek. Egyértelműnek tűnik, hogy ennek oka az, hogy ezek esetében komposztálásról vagy biológiai folyamatokról beszélni az adott rendelet értelmében aligha lehet. Ezzel ellentétben kiemelt helyet kaptak a 02 kódszámú hulladékok, nyilván azért, mert ezek esetében a komposztálás eredményessége valószínűsíthető.

Laikusként – jelen sorok írója jogász – is kevésbé érthető, miként vélheti úgy a hatóság, figyelemmel az őt terhelő bizonyítékok feltárására és a határozat megfelelő indokoltságára irányuló kötelezettségre, hogy pl. fémtartalmú ásványok (010307), kötőrmelék (010408), salakok (10304), öntőmagok (100905 és társai), zománcozási hulladékok (101211), veszélyes anyagot tartalmazó építési és bontási hulladék (170903), kavics (170507), stb. együtt, keverve – akármilyen arányban is! – biológiailag hasznosíthatók és ennek révén „mesterséges talaj” állítható elő. Az utóbbi esetben talán a kötőrmelék, kavics érhető, hiszen ilyen összetevőket a talaj is tartalmaz, viszont ezek messze nem függhetnek össze a biológiai kezeléssel. Olybá tűnik, hogy az engedély kétféle célja sem azonosítható.

Ismét hangsúlyozzuk tehát, hogy a mesterséges talaj (fedőréteg) kialakítása és a komposztálás nem mosható össze, minderre nézve tehát a feltételrendszert megfelelő alapossággal és esetre szabottan kellett volna kidolgozni.

Az engedélyígy nem megfelelő jogi minősítést tartalmaz, a határozat által adott keretek között nem vagy legalábbis nem az ott megfogalmazott módon értelmezhető hasznosításnak, hanem sokkal inkább ártalmatlanításnak – bármely esetben azonban ennek jogi feltételeit kellett volna feltárni. Nem minden esetben, nem minden hulladék esetében lehetséges ugyanis hasznosításról, pláne komposztálásról szólni, hanem inkább ugyanarról lehet szó, mint ami több mint 10 évvel ezelőtt, jelentősen kisebb mennyiségben, egyedül lehetséges volt jelen engedélyes által – erre alap a H-50606-5/1998 engedély, amely lerakással történő kísérleti ártalmatlanításra ad engedély 4000 t tsh. + 400 t vh. (ebben galvániszap) esetére, az I-II vörösiszaptárolón.

A határozat már csak azért sem képes jogszerűen megfelelni a jogszabályok előírásainak és azért sem lehetséges pl. a 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet (a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről) 9. § (3) bekezdésében foglalt követelmények teljesülése, mert teljes mértékben hiányzik az engedély egyik alapfeltétele – és így a komposztálás realitását sem lehet megítélni! -, a pontos mennyiségek meghatározása. Enélkül pedig miként képes eldönteni a hatóság, hogy megvalósulnak-e mindazon feltételek, amelyeket fentebb jeleztünk? Tehát nem jelenik-e meg a környezetre nagyobb veszély, milyen a hatásfoka az ilyen keverésnek, nem jelent-e kockázatot az emberi egészségre, élő szervezetre, a vízre, levegőre, talajra, az élővilágra, nem szennyeződik-e a környezet, stb.

A hatályos irányelv ebben a tekintetben megfelel a régebbinek¹, tehát:

„23. cikk - Engedélyek kiadása

(1) A tagállamok előírják a hulladékkezelést végezni kívánó létesítmények vagy vállalkozások számára az illetékes hatóság által kibocsátandó engedély beszerzését.

¹ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2006. április 5-i 2006/12/EK IRÁNYELVE a hulladékokról, 9. cikk „(1) A 4., 5. és 7. cikk végrehajtása céljából minden olyan létesítménynek vagy vállalkozásnak, amelyik a II. A. mellékletben felsorolt műveleteket végez, engedélyt kell beszereznie a 6. cikkben említett illetékes hatóságtól.

Ennek az engedélynek különösen a következőkre kell kiterjednie:

a) a hulladék típusára és mennyiségére ...”

Megjegyzendő, hogy a 2006-os irányelv nem minősül új követelménynek, hanem az az 1975-ös keretirányelv módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege.

Ezek az engedélyek legalább a következőket tartalmazzák:

- a) a kezelhető hulladék típusai és mennyiségei;
- b) minden engedélyezett művelettípushoz az érintett telepre érvényes műszaki és egyéb követelmények;
- c) a meghozandó biztonsági és elővigyázatossági intézkedések;
- d) minden művelettípus esetében a használandó módszer;
- e) szükség esetén figyelemmel kíséresi és ellenőrzési műveletek;
- f) szükség esetén a bezárásra és az utógondozásra vonatkozó rendelkezések.”

A 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről ugyanezt kívánja meg:

27. § (1) Az engedélynek tartalmaznia kell: ...

- d) a veszélyes hulladék összetételét, mennyiségét, azonosító számát;
- e) az engedélyezett kezelési technológia megnevezését, valamint lényeges környezetvédelmi jellemzőit (kibocsátások, kezelési hatások stb.);
- f) az üzemeltetés (a tevékenység) végzésének egyéb feltételeit (személyi, tárgyi);
- g) az engedély területi és időbeli hatályát (a környezetvédelmi érdekből történő visszavonhatóság feltételével).”

A 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről sem rendelkezik másként:

„22. § (1) A hulladékkezelési engedélynek a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvényben meghatározottakon túl tartalmaznia kell:

...

- c) a kezelhető települési hulladék - külön jogszabályban közzétett hulladéklista szerinti - megnevezését, az Európai Hulladék Katalógus (EWC) kódját, a hulladékkezelő létesítményben összesen kezelhető hulladékmennyiséget, valamint a hulladéklerakás engedélyzése esetén a lerakóban ártalmatlanítható biológiailag lebomló hulladék összes mennyiségét, meghatározva a csökkentés - külön jogszabályban meghatározott - ütemét;”

Ez utóbbi esetben tűnik csak úgy, hogy nem szükséges az egyes hulladékok tételes engedélyezett mennyiségeinek feltüntetése, de a hulladékgazdálkodási engedélyek ismeretében ez nem felel meg a valóságnak, mert egy egyszerű tszh. engedély esetén is tételes mennyiségekre lebontva tartalmaz adatokat a hatóság (l. a vonatkozó hatósági engedélyeket bármely felügyelőség gyakorlatában). Mennyire így kellene lennie azon esetekben, amikor – elviekben komposztálásról lévén szó – az arányok eleve meghatározzák a komposztálás lehetőségét! Gondoljunk arra, hogy az engedély a megfelelő mennyiségi keretek nélkül, hogy az összesen 412.000 tonna hulladék 95 %-a veszélyes anyagot tartalmazó építési és bontási hulladék (170903) és kavics (170507), míg 5 %-a kiömlött olaj (050105) és korom (061305). Vajon mindezek együtt miként minősülhetnek talajpótlásnak, ahol majd növénytakaró is megjelenik??? Miként valósulhat meg az R3 feltétele (Oldószerként nem használatos szerves anyagok visszanyerése, regenerálása)? Mindezek megfelelő, az ügyfél, a társadalom és a környezet érdekeit egyaránt szolgáló tisztázása elengedhetetlen lenne.

A hatósági határozat tehát súlyosan jogsértő azért, mert a hasznosításra adott engedélyben meg sem kísérelte meghatározni a lehetséges mennyiség arányokat, egy

kicsit reálisabbá is téve ezzel az engedélyezett tevékenységet, illetve megfelelően a jogszabályi feltételeknek. Ennek hiányában irreális azt feltételezni, hogy a hatóság tisztában lett volna a technológiával, illetve a folyamatokkal.

III. A tényállás feltárása, bizonyítottság, különös tekintettel a BAT-ra

Közvetlenül összefügg a fenti technológiai kérdés az alkalmazott elérhető legjobb technológiával, amely ugyancsak meg kellett jelenjen az engedélyezés feltételei között, a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról) értelmében. A BAT tartalmi kérdéseiről az EMLA Jogi Szakvéleménye minden lényeges kérdést tartalmazott, amelyeket jelen szakvéleménnyel együtt kell kezelni, ezért itt csak ennek az engedélyezéssel való kapcsolatát kell tisztázni.

Elviekben a hatóság a rendelet 17. § (2) bekezdését kell kövesse: „A felügyelőség az egységes környezethasználati engedélyben rendelkezik - a 9. és 11. számú mellékletben, valamint a külön jogszabályokban foglaltak figyelembevételével - az engedélyben meghatározott követelmények elérése érdekében alkalmazandó elérhető legjobb technikáról. ...” A 9. számú melléklet a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelethez - Az elérhető legjobb technika meghatározásának szempontjai – éppen ezért meghatározó jelentőségű, mégpedig olyan módon, hogy a hatóságnak a rendelkezésre álló technikát össze kell vetnie az érintett technológiával/technikával, mégpedig ennek ki kellett volna tennie a határozatban is. Látható, hogy a hatóság egyáltalában nem foglalkozott a kérdéssel, nem folytatott le semmilyen bizonyítási eljárást, ezt a határozat rendelkező része és indokolása is bizonyítja. Ez esetben nem lehet az ilyen vizsgálat elmulasztásának alapja az, hogy évekkal azelőtt esetleg ilyen eljárást már lefolytattak, annál is inkább, mert az eredeti engedély, mégha annak tartalmi követelményeit változatlanul is hagyták, egy megelőző jogszabályon alapult.

Mindenesetre, a hulladékgazdálkodással kapcsolatban elmondottak fényében – márpedig jelen engedélynek ez a lényege – aligha kérdéses, hogy a BAT-tal való összevetés érdemben nem történt meg, a hatóság nem folytatott le tényleges bizonyítást. Ennek jó illusztrálása a határozat indokolásának egy-két mondata, a 10. oldal alján.

Ha pedig a hatóság arra hivatkoznak, hogy mindegy a régebbi engedélyben sor került, válasza azért lesz elégtelen, mert a hulladéklista bővült 29 tétellel, aminek révén a BAT feltételeit feltétlenül újra kellett volna vizsgálni.

IV. A tényállás feltárása, bizonyítottság, Natura 2000 vonatkozások

A Natura 2000 területek szabályozása az EU csatlakozás folyamán, amelynek következtében az ilyen területek nem feltétlenül védett területek a szó hazai jogi értelmében, ellenben hasznosításuk, használatuk feltétlenül különös figyelmet, körültekintést igényel, amely a tervezésben, előzetes vizsgálatokban és engedélyezésben, illetve ezek szigorú feltételrendszerében érzékelhető legjobban. Amennyiben a védelem céljait közvetlenül nem szolgáló tevékenységet kívánnak a területen gyakorolni, vagy olyan tevékenységet folytatni, amely e területekre kihatással lehet, mindezen feltételek érvényesítendőek.

A Natura 2000-el kapcsolatos követelmények esetében nincs jelentősége annak, hogy volt-e avagy sem előzetesen engedély, amelyre a határozat támaszkodik, hiszen a jogi szabályozás nyilván az engedélyt követően lépett hatályba – a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről. Így ezt a feltételrendszert alaposan kellett volna jelen határozat kiadásakor vizsgálni. Ezzel szemben a határozat érdemi része egyáltalában nem foglalkozik e kérdéssel, indokolás pedig csupán annyit tartalmaz, hogy „A terület ... nem része a Natura 2000 hálózatnak. A tevékenység természet-és tájvédelmi érdeket nem sért.”

Az érintett Natura 2000 terület esetünkben a Duna-Ipoly NP működési területén található 'Duna és ártere' elnevezésű HUD120034 jelzésű terület, amely a 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet 5. sz. melléklete szerint – kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület -, illetve az ahhoz kapcsolt MK10072 EOTR 74.sz. térképszelvény szerint teljes hosszában közvetlenül határos a vörösiszap-tároló gátjával. A hivatkozott rendelet dátuma ne tévesszen meg senkit, a kérdéses terület védettsége ennél jóval előbb keletkezett, a rendelet csak a változások és korábbi sajnálatos hrsz. elírások miatt pontosítja az ország Natura 2000 területeit. Mindez a rendelet szerint: „1. § Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 5. melléklete szerinti különleges madárvédelmi területekkel érintett földrésztetek helyrajzi számos jegyzékét az 1. melléklet tartalmazza.”

Érdemes megjegyezni, hogy a 275-ös rendelet miként fogalmaz:

„2. § f) *különleges természetmegőrzési terület*: olyan közösségi jelentőségű terület, amelyen közösségi jelentőségű faj jelentős állománya, élőhelye vagy közösségi jelentőségű élőhelytípus található, az Európai Unió jogi aktusával történt jóváhagyást követően a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő növény- és állatvilág védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: élőhelyvédelmi irányelv) 4. cikke (4) bekezdésének megfelelő természetvédelmi célkitűzés meghatározásával jogszabályban kihirdetésre került, és amelyre a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok vagy közösségi jelentőségű élőhelytípusok természetvédelmi helyzetének helyreállítása, illetve fenntartása érdekében az e rendelet szerinti természetvédelmi előírások alkalmazandók;”

Ugyanakkor a határozatból nyilvánvalóan következik, hogy súlyos jogsértést követett el a hatóság, amikor nem vizsgálta meg a lehetséges következményeket és hatásokat. A fent is hivatkozott egy-két mondat nyilvánvalóvá teszi, hogy ennek vizsgálata nem történt meg, holott erre jogszabályi előírás van. Az ugyanis nem lehet kétséges, hogy a hatás jelentőségét ilyen mennyiségű hulladék, különösen veszélyes hulladék kezelése esetében alaposan vizsgálni kellett volna.

A fenti rendelet egyértelműen megköveteli:

„10. § (1) Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak - a tervvel, illetve

beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel - vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.”

A további részleteket most nem elemezzük, mindenesetre látható tény, hogy erre a vizsgálatra nem került sor, hiszen akkor hivatkozni kellett volna rá. A fentiekből és a Natura 2000-el kapcsolatos kiterjedt bírói gyakorlatból egyértelműen következik, hogy súlyosan jogsértő, ha a jelentős hatás meglétére vonatkozóan semmilyen vizsgálat nem folyt le. Ugyanis az ilyen hatások nem csupán a Natura 2000 területen megvalósítani tervezett tevékenységre, hanem az arra kiható tevékenységre is vonatkoznak. Márpedig, ha a Duna árvízvédelmi töltése és a vörösiszap-tároló gátja azonos, aligha lehet *ex katedra* kijelenteni, hogy ilyen hatás nem lehetséges.

Ez pedig csak a vizsgálatok első lépése, ezt követi majd – szükség esetén – a hatásbecslés, amiről most nem is szólnak. Mindenesetre a hivatkozott rendelet külön mellékletet tartalmaz a hatások lehetséges jelentőségének megállapítására (15. számú melléklet a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelethez: A Natura 2000 területet érintő hatások megállapításának szempontjai), amelynek következménye az kellett volna legyen, hogy a hatóság a határozat meghozatala során ezt a kötelezettségét egyszerűen nem teljesítette.

Az Európai Közösségek Bírósága a Waddenzee ügyben (127/02. sz. ügy) benyújtott előzetes döntéshozatali kérelem tárgyában született ítéletben részletesen értelmezi az élőhely-védelmi irányelv kérdéses 6. cikk (3) bekezdését, amely – a Bíróság szerint – olyan eljárást vezet be, amelynek célja, hogy előzetes ellenőrzési mechanizmus segítségével biztosítsa, hogy valamely tervet vagy projektet - amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de arra jelentős hatással lehet - csak akkor lehessen engedélyezni, ha az nem befolyásolja hátrányosan az érintett természeti terület épségét. (33.)

„33 Az „élőhely”-irányelv 6. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy az illetékes nemzeti hatóságok csak akkor hagyhatnak jóvá olyan tervet vagy projektet, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de arra jelentős hatással lehet, ha a tervnek vagy projektnek a természeti területre gyakorolt hatására irányuló megfelelő vizsgálat lefolytatásával megbizonyosodtak arról, hogy a terv vagy projekt nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét.

...

46. Az élőhelyvédelmi irányelv első mondatát a preambulum 10. bekezdésével együtt olvasva világossá válik, hogy a terv vagy project hatásai jelentőségének megítélése, abban az esetben, ha azok nincsenek közvetlenül összefüggésben a terület fenntartásával, a terület megőrzési céljaival kapcsolatban értelmezhető.

47. Tehát, amikor egy terv vagy projekt hatással van a területre, de várhatóan nem ássa alá a megőrzési célok érvényesülését, nem minősíthető olyannak, mint amilyen jelentős hatással lenne az adott területre.

...

52. Ami a “megfelelő vizsgálat” kérdését illeti, az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikk 3. bekezdése értelmében, rá kell mutatni arra, hogy ez a szabály nem határozza meg az ilyen vizsgálat kivitelezésének sajátos módszerét.”

Ez egyben azt jelenti, hogy ha nincs is ilyen módszer, erre vonatkozóan a hatóság jelentős hatás feltárására irányuló eljárása követelmény és az így feltárt következtetésekből levont tanulságok alapján lehet csak dönteni.

A területek kezelésével kapcsolatos útmutató - 'A Natura 2000 területekre jelentős hatással lévő tervek és projektek hatásbecslése - Módszertani útmutató a Tanács 92/43/EEC számú, vadon élő növény- és állatfajok, valamint élőhelyek védelméről szóló irányelve 6. cikk (3) és (4) bekezdéseinek rendelkezéseihez' (www.natura.2000.hu) -, a fentieket így fogalmazza meg:

7-8.oldalon található box:

A 6. cikk (3) és (4) bekezdése által előírt eljárás folyamatábrája (az MN 2000-ből) az útmutatóban szereplő szintek viszonylatában

- A terv vagy projekt (TP) közvetlenül kapcsolódik vagy éppen szükséges a terület természetvédelmi kezeléséhez?
- Ha igen, megadható az engedély.
- Ha nem, megvizsgálandó, hogy a TP valószínűsíthetően jelentős hatással lesz-e a területre.
- Ha nem, megadható az engedély.
- Ha igen, fel kell mérni a terület célkitűzéseire kifejtett hatásokat:

(innen nem vizsgáljuk a következő részeket, mert az eljárás el sem jutott eddig a pontig!)

A C-241/08. sz. ügyben, Bizottság kontra Francia Köztársaság, a Bíróság leszögezi:

„54. Annak érdekében, hogy az élőhely-irányelvben előírt védelmi és helyreállítási célkitűzések megvalósulása maradéktalanul biztosítva legyen, az élőhely-irányelv 6. cikkének (3) bekezdésével összhangban minden olyan terv vagy program hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, megfelelő vizsgálatot kell tehát folytatni az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzésekre figyelemmel.” Ennek előzménye a hatás jelentőségének megítélése.

Összességében tehát a hatás jelentősége vizsgálatának mellőzése súlyos jogsértés, ami az EU jogot is érinti. Ki kell emelni, hogy a hatás jelentősége olyan esetekben is megítélendő, amikor maga a tevékenység nem a Natura 2000 területen folyik, de azzal határos vagy arra hatással lehet, mert ez esetben nem zárható ki eleve a kapcsolat.

2012. január 14.

Bándi Gyula

Melléklet

1. számú melléklet a 23/2003. (XII. 29.) KvVM rendelethez

Biológiai kezelésre, valamint stabilizálásra felhasználható hulladékok

02	mezőgazdasági, kertészeti, vízkultúras termelésből, erdőgazdaságból, vadászatból, halászatból, élelmiszer-előállításból és -feldolgozásból származó hulladékok
02 01	mezőgazdaság, kertészet, vízkultúras termelés, erdészet, vadászat és halászat hulladékai
02 01 01	mosásból és tisztításból származó iszap
02 01 02	hulladékká vált állati szövetek
02 01 03	hulladékká vált növényi szövetek
02 01 06	állati ürülék, vizelet és trágya (beleértve a szennyezett szalmát), elkülönítve gyűjtött és nem a képződés helyén kezelt folyékony hulladék (hígtrágya)
02 01 07	erdőgazdálkodási hulladékok
02 02	hús, hal és egyéb állati eredetű élelmiszerek előkészítéséből és feldolgozásából származó hulladékok
02 02 01	mosásból és tisztításból származó iszapok,
02 02 02	hulladékká vált állati szövetek
02 02 03	fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyagok
02 02 04	folyékony hulladékok keletkezésük helyén történő kezeléséből származó iszapok,
02 03	gyümölcs, zöldség, gabonafélék, étolaj, kakaó, kávé, tea és dohány előkészítéséből és feldolgozásából, konzervgyártásból; élesztő és élesztőkivonat készítéséből, melasz feldolgozásából és fermentálásból származó hulladékok
02 03 01	mosásból, tisztításból, hámozásból, centrifugálásból és más szétválasztásokból származó iszap
02 03 04	fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyagok
02 03 05	folyékony hulladékok keletkezésük helyén történő kezeléséből származó iszapok
02 04	cukorgyártási hulladékok
02 04 02	nem szabványos kalcium-karbonát
02 04 03	folyékony hulladékok keletkezésük helyén történő kezeléséből származó iszapok
02 05	tejipari hulladékok
02 05 01	fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyagok
02 05 02	folyékony hulladékok keletkezésük helyén történő kezeléséből származó iszapok,
02 06	a sütő- és cukrászipari hulladékok
02 06 01	fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyagok
02 06 03	folyékony hulladékok keletkezésük helyén történő kezeléséből származó iszapok
02 07	alkoholtartalmú vagy alkoholmentes italok termeléséből származó hulladékok (kivéve kávé, tea, kakaó)
02 07 01	a nyersanyagok mosásából, tisztításából és mechanikus aprításából származó hulladékok
02 07 02	szeszfőzés hulladékai
02 07 04	fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyagok
02 07 05	folyékony hulladékok keletkezésük helyén történő kezeléséből származó iszapok
03	fafeldolgozásból és falemez-, bútor-, cellulóz rost szuszpenzió-, papír-, és kartongyártásból származó hulladékok
03 01	fafeldolgozásból-, falemez- és bútorgyártásból származó hulladékok
03 01 01	fakéreg és parafahulladék
03 01 05	faforgács, fűrészáru, deszka, furnér, falemez darabolási hulladékok, amelyek különböznek a 03 01 04-től
03 03	cellulózzrost szuszpenzió-, papír- és kartongyártási, feldolgozási hulladékok
03 03 01	fakéreg és fahulladék
03 03 07	hulladék papír és karton rost szuszpenzió készítésénél mechanikai úton leválasztott maradékok
03 03 08	hasznosításra szánt papír és karton válogatásából származó hulladékok
03 03 09	hulladék méziszap

03 03 10	mechanikai elválasztásból származó szálaradék, szálltöltőanyag- és fedőanyag- iszapok
03 03 11	folyékony hulladékok keletkezésük helyén történő kezeléséből származó iszapok, amelyek különböznek a 03 03 10-től
04	bőr-, szőrme és textilipari hulladékok
04 01	bőr- és szőrmeipari hulladékok
04 01 07	folyékony hulladékok keletkezésük helyén történő kezeléséből származó, krómot nem tartalmazó iszapok
04 02	textilipari hulladékok
04 02 20	folyékony hulladékok keletkezésük helyén történő kezeléséből származó iszapok, amelyek különböznek 04 02 19-től
04 02 21	feldolgozatlan textilszál hulladékok
04 02 22	feldolgozott textilszál hulladékok
15	hulladékká vált csomagolóanyagok, közelebbről nem meghatározott abszorbensek, törlőkendők, szűrőanyagok és védőruházat
15 01	csomagolási hulladékok (beleértve a válogatottan gyűjtött települési és csomagolási hulladékokat)
15 01 01	papír és karton csomagolási hulladékok
15 01 03	fa csomagolási hulladékok
19	hulladékkezelő létesítményekből, szennyvizet keletkezésük telephelyén kívül kezelő szennyvíztisztítókból, illetve az ivóvíz és iparivíz szolgáltatásból származó hulladékok
19 06	hulladékok anaerob kezeléséből származó hulladékok
16 06 04	települési hulladék anaerob kezeléséből származó kirothasztott anyag
19 06 06	állati és növényi hulladék anaerob kezeléséből származó kirothasztott anyag
19 08	szennyvíztisztító művekből származó, közelebbről nem meghatározott hulladékok
19 08 05	települési szennyvíz tisztításából származó iszap
19 08 12	ipari szennyvíz biológiai kezeléséből származó iszapok, amelyek különböznek a 19 08 11-től
19 08 14	ipari szennyvíz egyéb kezeléséből származó iszapok, amelyek különböznek a 19 08 13-tól
19 09	ivóvíz, illetve ipari víz termeléséből származó hulladékok
19 09 01	durva és finom szűrésből származó szilárd hulladékok
19 09 02	víz derítéséből származó iszapok
19 09 03	karbonát sók eltávolításából származó iszapok
20	települési hulladékok (háztartási hulladékok és az ezekhez hasonló, kereskedelmi, ipari és intézményi hulladékok), beleértve az elkülönítetten gyűjtött hulladékokat is elkülönítetten gyűjtött hulladék frakciók (kivéve 15 01)
20 01	papír és karton
20 01 01	biológiailag bomló konyhai és étkezési hulladékok
20 01 08	fa, amelyik különbözik 20 01 37-től
20 01 38	étolaj és zsír
20 01 25	kerti és parkokból származó hulladékok (a temetői hulladékot is beleértve)
20 02	biológiailag lebomló hulladékok
20 02 01	egyéb települési hulladék
20 03	egyéb települési hulladék, beleértve a kevert települési hulladékot is
20 03 01	piacokon keletkező hulladék
20 03 02	emésztőgödrökből származó iszapok
20 03 04	